

Asia: VN/22448/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maa- ja metsätalousministeriö (jatkossa MMM) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. MMM pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina ja kannatettavina. Seuraavassa MMM esittää valtiokonttorista annetun lain muuttamisen luonnoskohtiin viitaten yksittäisiä tarkentavia havaintoja.

Lakiluonnoksen 1 §:n mukaan ”Valtiokonttori on valtiovarainministeriön hallinnonalalla toimiva valtion viranomainen, joka palvelee valtionhallintoa, kansalaisia, kuntia, kuntayhtymiä, hyvinvointialueita, hyvinvointiyhtymiä, yhteisöjä ja yrityksiä.” MMM kiinnittää huomiota siihen, että jos Valtiokonttori palvelee yksityisiä yhteisöjä ja yrityksiä, se saattaa palvella myös säätiöitä, jotka eivät siis oikeudellisessa mielessä ole yhteisöjä eivätkä yrityksiä. Lisäksi MMM huomauttaa, että Valtiokonttori palvelee todennäköisesti ns. välillistä valtionhallintoa eli niitä organisaatioita, jotka hoitavat perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. MMM:n osalta esimerkkinä voidaan mainita Suomen metsäkeskus ja Suomen riistakeskus. Epäselväksi jää, millä tavoin esityksen valmistelussa on tunnistettu välillisen valtionhallinnon organisaatiot. MMM toteaa lisäksi, että valtionhallinnon käsitteeseen kuuluvat valtion liikelaitokset, joita tarkastellaan esitysluonnoksessa. MMM toteaa, että voimassa olevan lain 1 § kuuluu seuraavasti: Valtiovarainhoitoon ja valtion henkilöstöhallintoon kuuluvia tehtäviä varten on valtiovarainministeriön alaisena valtiokonttori. Nykyinen muotoilu on selkeämpi siinä mielessä, että siinä jollain tavalla määritellään Valtiokonttorin tehtävät, mutta ei yritetä määritellä niitä tahoja, joille Valtiokonttori tarjoaa palveluja. MMM esittää, että säilytetään joko voimassa olevan lain säännös tai muotoillaan uusi säännös, joka perustuu Valtiokonttorin tehtävien kuvaukseen yleisellä tasolla.

MMM pitää jossain määrin erikoisena ratkaisuna, että lakiluonnoksen 2 §:ssä lueteltujen tehtävien yhteydessä ei mainita asianomaista erityislakia, johon Valtiokonttorin tehtävä liittyy. Lakiluonnoksen 2 §:n 6 kohdassa mainitaan esimerkiksi valtiovastuslakiin (688/2001) liittyviä tehtäviä, mutta ei

kyseistä lakia. Lakiluonnoksen 2 §:n 5 kohdan mukaisena tehtävänä on taas ”tuottaa valtionhallinnon analysointi- ja raportointipalveluja sekä julkaista palveluissa tuotettua tietoa yleisessä tietoverkossa ohjauksen ja johtamisen tueksi sekä valtion toiminnan ja varojen käytön tehokkuuden ja avoimuuden varmistamiseksi. Lisäksi Valtiokonttori tuottaa analyysejä valtioneuvostolle valmistelun ja päätöksenteon tueksi”. Säännöstä selkiyttäisi, jos siitä kävisi ilmi, että asiasta säädetään tarkemmin jäljempänä kyseisessä laissa eli 2 c §:ssä. MMM esittää myös harkittavaksi, josko tietojen julkaisemista koskeva säännös sisällytettäisiin 2 c §:ään.

Lakiluonnoksen 2 c §:n 3 momentissa todetaan: ”Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 2, 5 ja 7–11 kohdan eikä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 9 artiklan nojalla salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan tarvitse luovuttaa.” MMM toteaa, ettei tietosuojasetuksen 9 artiklassa säädetä tietojen salassapidosta, vaan erityisiä henkilötietoryhmiä koskevien tietojen käsittelystä. Salassapidosta säädetään muualla.

Nyblom Pia
Maa- ja metsätalousministeriö

Hyytinen Matti
Maa- ja metsätalousministeriö